

ÜNİVERSİTE LİSANS VE LİSANS ÜSTÜ BURS PROGRAMI

S. Çetin ÖZÖĞLU

AMAÇ :

Kurumun diğer burs programlarında olduğu gibi bu burs programında da amaç; müsbet bilimlerin temel ve uygulamalı dallarında öğrenim gören üstün kabiliyetli öğrencileri bulmak onların lisans ve lisans üstü öğrenimlerindeki çalışmalarında başarıyı arttırarak, maddi sıkıntı ve engellerden uzak bir şekilde devamını sağlamak ve üniversite sonrası bilimsel çalışmalara yönelmelerini teşvik etmektir.

Bu amaca ulaşmak için yürütülen programda gerçekleştirilmesine çalışılan ilkeler şunlardır :

1. Bursiyerleri mümkün olan en geniş kitle arasından seçmek, belli kabiliyet ve başarı seviyesindeki her gence burs sınavlarını açık tutmak.
2. Kabiliyet ve başarının mümkün olan ölçüde isabetle tespitine imkân veren seçme sistemi uygulamak.
3. Bursiyeri, burs almağa başladıkdan sonra yakından izlemek ve imkânlar ölçüsünde problemleriyle ilgilenmek.
4. Bursiyeri Kuruma, ağır mecburi hizmet şartlarıyla değil, manevi bağlar, hizmet sevgisi ve şuuruyla bağlamak.

KAPSAM :

Son duruma göre bu programın üç esas kademesi vardır. I. Kademe Lise mezunu olup üniversiteye girecek öğrencilere, II. Kademe Üniversite birinci sınıftan ikinci sınıfa geçen öğrencilere, III. Kademe ise lisans öğrenimini tamamlayıp lisans üstü çalışmalarına başlayan öğrencilere hitap etmektedir. Bunların dışında kalan ara sınıflarda okuyan öğrenciler içinde burs programı düzenlenmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Üniversite Lisans ve Lisans-üstü burs programına müsbet bilimlerin temel ve uygulamalı dallarında öğretim yapan fakülte, bölüm ve yüksek okul öğrencileri müracaat edebilirler. Kabiliyet ve başarı esasına göre seçilen bursiyerlere ayda karşılıksız 500.— TL. destekleme bursu verilmekte ve ayrıca yılda 500.— TL. lık kitap ve malzeme bursu sağlanmaktadır. Başka bir kamu veya özel kuruluştan burs alanlara tam burs verilmekte, ancak diğer kuruluştan aldıkları burs Kurum bursundan az ise durumları incelenerek aradaki fark burs olarak ödenebilmektedir. Diğer kuruluştan aldığı bursu tercih edenlere kitap bursu verilmekte ve Kurumla ilgileri burs programı çerçevesinde devam ettirilmektedir.

Burs ödemelerinin devam edebilmesi için bursiyerin okuduğu derslerde en az iyi derecede başarı göstermesi ve normal süre içinde sınıfını geçmesi şarttır. Okuduğu derslerden ve özellikle seçtiği dalın temel derslerinden birinden iyiden aşağı not alan bursiyere ihtar verilir. Herhangi bir dersten zayıf alan, başarısız olan veya iki defa ihtar alan bursiyerin bursu kesilir. Duruma göre kendilerine bir defaya mahsus olmak üzere başarı durumlarını düzeltme fırsatı verilir ve zayıf aldığı dersten not durumunun en az iyi yapar ise burs ödemesi devam ettirilebilir. Herhangi bir şekilde devre veya sene sonunda yapılması gerekli normal sınavlara girilmez veya girilemez ise burs ödemesi durdurulur ve girilecek sınav sonuçlarına göre durum değerlendirilerek burs ödemesinin devamına karar verilir. Burs ödemeleri devamlı başarı esas olmak üzere öğrenim süresince olduğu gibi yaz aylarına da yapılır.

Bursiyer sıhhi sebeplerden dolayı öğrenimine ara verme durumunda kalır ise öğrenimine ara verdiği sürece bursu durdurulur. Tekrar öğrenimine başladığında durumu incelenerek bursu devam ettirilir. Disiplin cezası alan bursiyerin bursu kesilir. Lisans veya Lisans-üstü öğreniminin son yılında Haziran ayı sonunda burs ödemeleri sona erer. Bursiyer lisans veya lisans-üstü öğrenimini «Pekiyi» derece ile tamamlar ve doktora çalışmalarına başlar ise tekrar sınava girmeden Kurumun Yurt içi Doktora bursiyeri olmağa hak kazanır. Doktora kademesinde bursu brüt 1.000.— TL. sına yükseltilir. Ayrıca lisans veya lisans-üstü çalışmalarını üstün başarı ile tamamlayan bursiyerlerimiz doktora çalışmaları için yurt dışındaki bir öğretim kuruluşundan burs buldukları takdirde kendilerine çalışma yerlerine gidiş-geliş biletleri Kurumca sağlanabilmektedir.

MÜRACAAT ŞARTLARI VE SEÇİM :

1964 yılından beri uygulanmakta olan Üniversite Lisans ve Lisans-üstü burs programının her kademesi için tesbit edilen şartlar ilgili öğretim kuruluşlarında ve gazetelerde ilân edilir. Bu programın her kademesi için müracaat şartlarından bazıları duruma göre her yıl için değiştirilmektedir. Bu bakımdan aşağıdaki şartlar bir bilgi vermek üzere belirtilmiştir. Müracaatlar o yıl için ilân edilmiş şartlara göre yapılabilir.

A. I. Kademe : Programın Üniversiteye girecekleri hitap eden kısmının şartları şunlardır :

1. Türk vatandaşı olmak. (Türk asıllı olup, memleketimizde okuyacak olan yabancı öğrenciler bu durumlarını belgelendirmek şartı ile bursa müracaat edebilirler.)
2. Lise bitirme sınavında fen kolunda matematik ve fizikten en az 8 alarak iyi derece ile mezun olmak.

Bu kısmın şartları genellikle her yıl Nisan-Mayıs aylarında gazetelerde ve liselerde ilân edilmektedir. İlân edilen şartlara durumları uyanların ilânda belirtilen tarihe kadar Lise Müdürlüklerinden, Millî Eğitim Müdürlüklerinden veya Kurumdan temin edecekleri müracaat formlarını doldurup, tasdik ettirdikten sonra Kuruma göndermeleri gerekir, Müracaat formları Kurumda incelenerek adaylar bir yazılı eleme sınavına çağırılırlar. Bu yarışma sınavı genellikle Matematik ve Fizik konularını kapsamaktadır. Bu eleme sınavında üstün başarı gösterenler, genellikle yarışmaya katılanların ilk yüzde yirmi içine girenler, sözlü seçme sınavına çağırılırlar. Sözlü seçme sınavları jüri tarafından yapılır. Sınavlarda ezbere bilgiden ziyade kavrayış ve kabiliyet aranır.

Bursiyer olarak seçilen öğrencilerin burslar, kayıt oldukları fakültelerde öğrenime başlamalarından sonra ödenir.

B. II. Kademe : Programın üniversite birinci sınıftan ikinci sınıfa geçen öğrencilere hitap eden kısmının müracaat şartları şunlardır :

1. I. Kademedeki 1. şart.
2. Üniversite veya yüksek okulların birinci sınıfını normal süre içinde tamamlayıp, ikinci sınıfa geçmek (Varsa, Üniversitesinin Temel Bilimler Yüksek Okulunu normal süre içinde bitirip, fakültelerinin esas programına başlamış olmak) Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji derslerinden okumuş olduklarının her birinden,
  - a) 10 üzerinden değerlendirme yapılan kuruluşlarda 7.00
  - b) 20 üzerinden değerlendirme yapılan kuruluşlarda 14.00
  - c) 4 üzerinden (A=4) değerlendirme yapılan kuruluşlarda 2.50
  - d) P.İyi, İyi, ve Orta ile değerlendirme yapılan kuruluşlarda İyi not almış olmak.

Bu şartı yerine getirdiğini her öğrenci alacağı resmi belge ile Kuruma bildirme durumunda-dır.

Bu kısmın şartları genellikle her yıl Kasım

ayında gazetelerde ve ilgili kuruluşlarda ilân edilmektedir. İlân edilen şartlara durumları uyanların Kuruma yazılı olarak müracaat ederek gerekli müracaat formunu temin etmeleri ve bu formu usulüne uygun olarak doldurarak ilânda belirtilen tarihte Kuruma göndermeleri gerekir. Bu programa müracaat edenlerin sayısı fazla olursa bir yazılı eleme sınavı yapılır. Sayı fazla değilse jüri tarafından sözlü bir seçme sınavı yapılır. Sınavlar yarışma şeklinde olup, ezbere bilgiden ziyade kavrayış ve kabiliyet aranır.

C. III. Kademe : Programın Lisans öğrenimini tamamlayıp, Lisans-üstü çalışmalarına başlayan öğrencilere hitap eden kısmının şartları şunlardır :

1. I. ve II. Kademedeki 1. şart.
2. Üniversite veya yüksek okulların birinden mezun olarak, Lisans-üstü, yüksek lisans, master öğreniminden birine başlamış olmak ve mezuniyette,
  - a) 10 üzerinden değerlendirme yapılan kuruluşlarda 8.00
  - b) 20 üzerinden değerlendirme yapılan kuruluşlarda 15.00
  - c) 4 üzerinden (A=4) değerlendirme yapılan kuruluşlarda 3.00
  - d) P.İyi, İyi, Orta ile değerlendirme yapılan kuruluşlarda İyi not ortalamasına sahip olmak.

Bu kısmında şartları genellikle her yıl Kasım ayında gazetelerde ve ilgili kuruluşlarda ilân edilir. İlân edilen şartlara durumları uyanların Kuruma yazılı olarak müracaat ederek gerekli müracaat formunu temin etmeleri ve bu formu usulüne uygun olarak doldurarak ilânda belirtilen tarihte Kuruma göndermeleri gerekir. Bu programa müracaat edenlerin sayısı fazla olursa bir yazılı eleme sınavı yapılır. Sayı fazla değilse jüri tarafından sözlü bir seçme sınavı yapılır. Sınavlar yarışma şeklinde olup adayın konusunun temel bilimlerini kapsar ve ezberden ziyade kavrayış, kabiliyet ve araştırıcılık yeteneği aranır.

Kurumun bütün burs programlarında olduğu gibi Üniversite Lisans ve Lisans-üstü burs programlarının bursiyer seçiminde de konulara veya diğer durumlara göre her hangi bir kontenjan olmayıp, üstün kabiliyetli bulunan öğrencilere mali kaynak ve imkânlar dahilinde burs verilir.

Bu programda da Kurumca yapılan eleme ve seçme sınavlarına çağırılanlara sınav yerine geliş-gidiş bilet ücretleri (otobüs veya tren II. mevki) ile gündelik sınavlardan sonra ödenir.

Gelecek Sayıda: Doktora Burs Programları